سەرۆکی حکیم .. یاساکانی هەڵبژاردن دەبێت گۆڕانکاری لە فەلسەفەی سیستەمی سیاسی نوێنەران و ناوخۆیی بکات و پابەند نییە بڕیارەکانی بااڵدەستی

لێدوانی ئامادەبوان بە گفتوگۆ بەڕێز عەمار حکیم سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی گوتی ووداوەکانی حەوتی ئۆکتۆبەر دەریانخست کە پێلانێك هەیە بۆ ئاوەژووکردنەوەی دەسەاڵت و کێشەی فەلەستین بکەن بە کێشەی گەلەکی بە خاك، هێزەکانی دەتەنگی خۆی دەربڕی لەسەر ئەو پاڵپشتی و کۆڕە نەوەدوو تێپەڕی قەوارەی زانینی هەیەتی بڕیاربەتی لە ووی مافی مرۆڤ و ئازادی دەربڕین و مافی ژنان و منداڵان و چارنووسی ئو خەڵکە سڤیلانەی بوونە قوربانی شەڕ و شتی دیکە، جەختیشی کردەوە لەسەر ئەوەی کە دەسەاڵتی فەلەستینی دەستێکە مافێکی هەرگیز ناکەوێت، هێزەکانی ستایشی هەوڵستی عێراقی بەرامبەر کێشەی فەلەستین کرد سەرەتا لە بڕیارنامەی ئیمام سیستانی و هێزەکانی هەوڵستی حکومەت و هێزە سیاسی و ئاگایاندنەکان .

سەماحەتی سەبارەت بەو پرسیارانەی لێی کرا گوتی " لەو گۆشتە ئیقلیمییەی ئێنجامدرا بووە هەکار ئەوەی بەچوونەکان لەیەك نزیك بکاتەوە بڕیاربەتی چەند شتێك کە پێشتر بە شەوێکی دیکە هەڵسەنگاندنی بە کرابوو، ئەو دیدارانەی جا فەرمی بن یان نافەرمی بن بوونەتە قابیلی تاوتوێکردنن لەچوارچێوەی فەرمی و دیپلۆماتی، ووتیشیکردەوە کە گرێبەستی کۆمەاڵیەتی پێویستی بە هاوکێشەیکی هاوسەنگ هەیە کە هەموان لەخۆ بگرێت، گوتیشی هەڵبژاردنەکانی ساڵی 2021 ئەنجامەکانی شەڕاوبوو لە ووی دەنگدەران و کورسییەکان لەگەڵ وتبووێکی کۆمەڵێك کوتڵەی سیاسی کە سەنگی کۆمەاڵیەتی خەیان هەیە، بەیەئستا بە ئاوەژووی هاوسەنگی لە قەناغی داهاتوو بگەڕێنەوە دەبێت سەرەتا پێویستە وا بکەن کە کێشەی کۆمەاڵیەتی بایەخی زیاتری پێبدرێت گرنگی خۆی هەبێ و پتەوبکرێت، دووپاتیشی کردەوە کە هاوسەنگی سەرەتایەکە بە بەدی هاتنی سەقامگیری، سەقامگیری سەرەتا پێویستە بە گۆشەسەندن کە ئاوێش پشکش کردنی خزمەتگوزاریێ ئاوەش دەبێتە هۆی بەدەستهێنانی ئەزامەندی جەماوەر ، داواشی کرد گفتوگۆی ناوخۆیی زیاتر بکرێت و گوتیشی ناکۆکی سیاسی لەنێوان یەك پێکهاتە شتێکی ئەرێنی و باشە و لەوانەیە ببێتە هۆکاری لەیەك نزیك بوون لەسەر ئاستی نیشتمان و واز هێنان لە بیرکۆی پێکهاتەیی.

سەماحەتی ئاماژەیی کرد کە باس لە لابردنی ناوەکان دۆکات و نزیکی لە کامە بوونی ناوەکان دۆکات و گوتی کێسایەتی سیاسی کاتێك بە تەمەن دادچێت ئەزموون و تاقکردنەوەی لە کاروباری سیاسی زیاتر دەبێت لەهەمان کاتیشدا دەگەڵەمەو و دەڕەم کە ونبووی هەندێك لە کێسایەتی سیاسی بەهێزەو بووە کە لە چوارچێوەی خیان و پێشهاتەکان دوور کەوتوونەوە.

سەبارەت بە گروپە چەکدارەکان ، سەماحەتی گوتی ئەو ئەنجامەکی سروشتییە بە گەڵك کە بە پاراستنی مانەوەی چەکی هەڵگرتوە، ووتیشی کردەوە کە ئەوەی ئاسایی بە کۆنترۆکردنی ئەو گروپانە ئەوێی لەگەڵ ڕەوەی دەوڵەت وردە وردە تێکەڵ بکرێن و لەك بدرێن، دووپاتیشی کردەوە کە پێویستە ئەو دۆخە بەهەند وەربگرین کە بوە هۆی ئەوەی ئەو هێزە چەکدارانە دروست ببن، لەوانە هێزەکانی داگیرکەر و ئەو هەڕەشانەی کراون و بڕیارە نەو دەوڵەتییەکان کە بڕشداریان کرد لە وەسفکردنی داگیرکەر کرد و دۆکرێت ووداوەکانی غەزە بە نموونە وەربگرین، هێزەها هەوڵستی گروپە چەکدارەکانی لە پاڵپشتی کردنی ڕەوەی جکومەت بە گفتوگۆکردن لەسەر کەتایی پێ هێنانی کاری هاوپەیمانێتی نەو دەوڵەتی بە نەهێشتنی داعشی بەرز نرخاند.

سەبارەت بە یاسای هەڵبژاردنەکان، سەماحەتی جەختی کردەوە لەسەر پێویستی ئاوەژووی یاساێك هەبێت کە گوزارشت لە فەلسەفەی ژیانی سیاسی و نوێنەران و ناوخۆیی بکات و باڵا دەستی تێدا نەبێت، دووپاتیشی کردەوە کە قەناغی پشوو هاتنە کایەوەی چەندین بڕیاری بە هەر قەناغێك بخەیەوە بینی، بەاڵم هەڵبژادنەکانی ئەم دواییە یاساێکی نا مەحکومی بە کات و ساتێکی دیاری کراو بڕیار لەسەردا، وە

بیریهێنانەوە کە ئەو یاسایەی هەبژاردنەکان پشکێنیکی سەرکێیە بە ڕووداوەکانی بادی هێنانی هاوسەنگی کە دەبێتە هۆکاری دڵزینەوەی دەرچە بە سەقامگیری و گەشەپێدان و ڕێزامەندی گەل و جەماوەر، هەروەها جەختی کردەوە کە پێویستە هەموو لایەک تێبگەن کە سەرکەوتنی حکومەت بە هەمووان دەگێڕێتەوە لەووی کۆفڕی سیاسی و ئەو پاشپشتیەی ئێستا لە ڕێگای هاوپەیمانێتی بەرەوپێشبردنی دەوڵەت بخەیەوە بینیوە.

لە وەڵامی پرسیارێکی دیکە لەسەر بڕشداری نەکردنی لە هاوپەیمانێتی سێ قۆڵی، سەماحەتی گوتی کە ڕەوتی حیکمەت ڕێز لە یاساکانی یاری دیموکراتیەت و بڕها و ئامارەکانی دەگرێت، ڕوونیشی کردەوە کە ئەنجامی هەبژاردنەکانی ئەم دوایێ دەنگ، ی زۆری بە حیکمەت بەخشی بەڵام دەنگەکان نەبوون بە کورسی گونجاو بە حیکمەو لەگەڵ سەنگی حیکمەت نەدەگونجان بۆیە ڕازی نەبووین بڕشداری لە حکومەتێك بکەین کە نوێنەرایەتی نوێنەرانمانی تێدا نییە، گوتیشی ئەو هەوڵستە هیچ پوێندی بە هیچ لایەنێك نییە، هەر ئەوەش لەگەڵ حکومەتی بەڕیز سوودانی ڕوویداوە.

سەماحەتی داوای کرد ڕێز لە بەیارەکانی دادگای ئیتحادی بگیرێت لەبەر ئەوەی بەیارەکانی یاسایی و پیوەستن بە تەفسیری دەستوور و یاساکان، هەروەها ڕوونیشی کردەوە کە هەندێك جار هەندێك لە بەیارەکانی لەگەڵ بەرژەوەندی ئەو لایەن یان لایەنکی دیکە دەگونجێت، دووپاتیشی کردەوە کە پاشپشتی فیدرالیەت و قەوارەی هەرێمی کوردستان دەکات بەڵام گواستنەوە بە قەناغی کۆنفیدرالیەت جێی ڕێزامەندی و پالپشتی هەمووان نییە.

سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی وەك هێزێ سیاسییەکانی دیکە چوونە دڕەوەی چەند کەسایەتییەکی دیاری کراوی بۆخەیەوە بینی و هەندێکی دیکەش دەستیان بە پرۆژەکە و بەرنامەکەی گرت، ئاماژەشی کرد کە ئالیەتی ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی لە دڕکردنی بەیار لەسەر ڕێڕەوی دڕێژی گفتوگۆ و تاوتوێکردن و گفتوگۆی ناوخۆی دەبێت تا بڕیاوی هەڵوەستەکان پێبگەن.